

ANTONI DE CARDONA, SENYOR DE LA BARONIA DE CALONGE (1550-1606)

MARIA VILAR i BONET

I. ANTONI CARDONA ANGLESO LA REQUESENS I FERNANDEZ DE CORDOBA

Va néixer a Bellpuig, capital de la baronia, l'any 1550. Era fill de Ferran Folch de Cardona, conegut per l'almirall de Nàpols, que morí l'any 1571 i de Beatriu Fernández de Córdoba i Figueroa, que va morir el 1555, quan el seu fill Antoni tenia tan sols cinc anys. Visqué els primers anys de la seva vida al palau de Bellpuig, al costat del seu pare. Estudià a l'Estudi General de Lleida. Posteriorment, juntament amb el seu pare, passà a Madrid; ambdós tornaren a Catalunya; després Antoni anà a Itàlia i novament retornà a Espanya. L'any 1574 succeí el seu germà Lluís, que va néixer a Tarragona el 1546 i morí a Nàpols l'esmentat any 1574, a l'edat de vint-i-cinc anys sense deixar successió. El 1578 es casà a Torà amb Joana Fernández de Córdoba Cardona i Aragó, cosina segona seva, filla major de Diego Fernández de Córdoba i de Joana Cardona i Aragó, duquessa de Segorb i de Cardona, comtessa d'Empúries i de Prades, marquesa del Pallars, filla gran d'Alfons d'Aragó, príncep de sang reial d'Aragó.

Antoni de Cardona posseïa els títols de duc de Somma, Sessa i Baena; comte de Palamós, Trivento, Avellino i Oliveto; senyor de les baronies de Bellpuig, Calonge, Linyola i Utxafava; comte de Cabra i vescomte d'Iznájar.

A partir de 1590 tingué el títol de duc de Sessa, i fou el primer senyor de la baronia de Calonge que el posseí. Era Grande de España i cavaller de l'orde de Calatrava. Felip II valorava de forma singular la prudència, la discreció i l'afabilitat d'aquest duc i el 1590 el va nomenar ambaixador a Roma. En morir Felip II, l'any 1598, segueix essent ambaixador a Roma en temps de Felip III, fins a l'any 1603. Durant l'ambaixada del duc, i a instància seva, el 6 d'abril de 1601 es va canonitzar Sant Ramon de Penyafort, de l'orde de Sant Domènec, mort el dia 6 de gener de 1275, cerimònia que es va celebrar amb grans festes a Sant Pere de Roma, amb la presència dels ducs de Sessa i dels seus fills. L'any 1603, ateses, finalment, les reiterades peticions del duc de tornar a casa, Felip III va acceptar el seu relleu a l'ambaixada⁽¹⁾.

Perè Caner diu a la seva obra *La vall de Calonge*⁽²⁾, que quan era senyor de la baronia de Calonge Antoni de Cardona, és va bastir el palau renaixentista del castell. La construcció d'aquest senyorial palau en temps d'Antoni de Cardona i la seva insistència per deixar l'ambaixada de Roma, ens fan intuir que en algun moment pensava tornar a Catalunya i instal·lar la seva residència en aquest palau, emplaçat en un bell paratge, ben proper al seu comtat de Palamós. Simple hipòtesi que no podem confirmar per la manca de documentació, però el cert és que el palau sí que es va construir.

El 1603 els ducs de Sessa tornaren de Roma a Catalunya i desembarcaren a Palamós, on restaren. Per mar anaren a Barcelona, on arribaren el 14 de desembre d'aquell any i hi residiren fins el 8 de gener de 1604, data en què partiren cap a Valladolid, aleshores Cort Reial, car el duc havia estat nomenat majordom major de la reina Margarida d'Àustria i membre del Consell Reial.

El duc era un afeccionat a les lletres i un gran mecenes dels literats.

Antoni de Cardona va morir a Valladolid el 6 de gener de 1606, aniversari de la mort de Sant Ramon de Penyafort. Posteriorment, les seves despulles foren portades a la capella major de les monges dominiques de Baena.

De moment, els ducs de Sessa estigueren força vinculats a Catalunya.

(1) FERNANDEZ de BETHENCOURT. (1907): *Historia genealógica y heráldica de la monarquía española*. Madrid. VII p. 110-116.

(2) CANER, P. (1983): *La vall de Calonge*. Ajuntament de Calonge - Generalitat de Catalunya. p. 111.

Antoni de Cardona es preuava i s'enorgullia molt d'ésser català i eren constants les seves manifestacions d'afecte envers els catalans, tal com ho fan constar els cronistes coetanis en les seves narracions. No obstant això, la castellanització dels Cardona era evident. Els successors de Ferran de Cardona i Beatriu Fernández de Córdoba anteposaven el cognom Fernández de Córdoba als de Cardona i Requesens, malgrat que seguien fent gala de la seva naturalesa catalana.

2. TRACTAT DE MICROCOSMIA Y GOBIERNO UNIVERSAL DEL HOMBRE CHRISTIANO, DEDICAT A ANTONI DE CARDONA

2.1 L'OBRA

L'any 1592 es va imprimir l'obra del mestre Fra Marc Antoni de Camós, prior del monestir de Sant Agustí de Barcelona, *Microcosmia y gobierno universal del hombre christiano, para todos los estados y qualquiera de ellos*, dedicat a Antoni de Cardona, personatge que fou senyor de la baronia de Calonge de 1574 a 1606. La va imprimir Pau Malo en el monestir de Sant Agustí de Barcelona l'any 1592. La primera edició consta d'un volum en format foli, que conté 8 fulls sense numerar, tres parts de 211, 236 i 192 pàgines respectivament, així com 40 fulls sense numerar.

És un important tractat escrit en forma de diàlegs, impresos a dues columnes, amb caplletres ornamentades i dividit en tres parts (fig. 1). La primera tracta de les persones reials i del seu govern en pau i guerra, consells i ministres. La segona parla del govern polític, magistrats, de l'economia i dels estats necessaris a la república. Finalment, la tercera i última està dedicada a la monarquia eclesiàstica, és a dir a les persones d'aquest estat i religiosos. S'integren en el volum quatre índexs.

L'autor d'aquest tractat destina un full a la dedicatòria de l'obra d'Antoni de Cardona, fent referència als seus títols de duc de Sessa, Somma, comte d'Oliveto i de Palamós, senyor de les baronies de Bellpuig i Calonge, i als seus càrrecs del Consell del rei i ambaixador d'Espanya a Roma.

El text de la dedicatòria està ornamentat amb un fris i comença amb caplletra historiada (fig. 2). Interessant és la portada, que consta del títol de l'obra, una menció del personatge al qual està dedicada, un breu resum del seu contingut, l'autor, l'impressor i el lloc i la data d'impressió.

Destaca el magnífic escut del duc de Sessa, Antoni de Cardona, estampat en aquesta portada. Tenim dues representacions idèntiques d'aquest escut. L'una, sobre paper, és la del llibre objecte d'aquest treball, que aquí reproduïm; l'altra, en pedra, és el de la façana renaixentista del castell de Calonge, amb la petita diferència que aquell està timbrat de plomes. El de

22

Parte segunda Dialogo tercero,

DIALOGO
TERCERO, DEL THE-

foro y erario publico, con que
cuydado se ha de allegar y guar-
dar, con que intencion, y pa-
ra que fin: y del officio
de thesorero.

(3)

TVRR

SE NOR Valdilefia, en la pla-
tica passada, quando discurria
des del coraçon, se me yua a-
cordando, que Socrates, en
aquella ciudad imaginaria que escri-
uió, atribuyendo y comparando la cá-
beça a Pallas, como aquella que tuvie-
ron los gentiles por diosa de la sabi-
duria, los braços: dioxer como torres
fuertes, por la fortaleza: necessária en
el obrar: particularmente me acuerdo
que la gente común y pueblo com-
paro al vientre: y no se porque, que
mas proprio me parece a mi el com-
parar la plebeya gente a los pies. BENÁ.
Quica que le mouio la misma conside-
racion que al ciudadano Romano, quan-
do para folegar la gente popular del
motin, con que se auian leuantado con-
tra los nobles y ciudadanos, truxo
aquella fabula, en la qual se quexan
los miembros contra el vientre: pue-
sto que todos se ocupan y trabajan pa-
ra el vientre, el qual se esta quèdo y al
parecer ocioso. Determinaron pues
conjurados no hazer nada, ni la ma-
nó allegar la comida a la boca, ni los
pies mouerse por ella: mas al segun-
do y tercero dia començaron a costa
fuya los miembros, a defengañarse, y
entender que si trabajauan por el vie-
ntre, que por si mismos y para su susten-
to trabajauan: puesto que en no entrar
comida en el vientre, quedan los mi-
embros debilitados y perdidos. VALD.

Faba. Ifoq

Los trabajos
los pueblos
para suprin-
cipe y la Re-
publica, pa-
ra finelmos
es y furec.

La letra de la fabula assi es como la re-
feris, pero el sentido y aplicacion de
ella es al reués: como fea, que alli qui-
so con esta razón conuencer a los popu-
lares, comparados a los miembros, y
darles a entender, que si ellos trabaja-
uan por el bien y vtilidad de la Repu-
blica, resultaua todo en beneficio de
ellos propios. De la manera que del
depósito, que de los manjares se haze
en el vientre, resulta el sustento y virtud
de todas las partes y miembros del
cuerpo, repartida: esta virtud por ellas
y por ellos: y assi huuo quien comparó
el vientre al Rey, puesto que quando
el vientre tiene su devido tempera-
mento, le tienen todas las partes del
cuerpo, segun de su relaxacion todas
se sienten y participan: que esto mis-
mo que passa del cuerpo de la Republi-
ca con su Rey. TVRR. Que significa el
vientre en lenguaje de las letras sagra-
das? BENÁ. Que vientre? donde va lo
que comemos. Donosa pregunta. VAL.
No hagays. Benauente burla de la pre-
gunta, q en las letras humanas: y a en
las diuinas muchos significados tiene
el vientre. BENÁ. Señor ya yo se que
en las letras humanas, donde es el cani-
po mas ancho para dezir cada qual lo
que se le antoja, tiene el vientre otros
significados: porque los poetas dixe-
ron significaua infaciabilidad: Hipocra-
tes dixo que significa la mar. Mas pa-
receme a mi, que de cosa tan baxa y
llena de inmundicia no se seruira el
Spiritus sancto, para su alto y diuino len-
guaje. VALD. Quán engañado que
viuis en esto, no ay cosa baxa en las na-
turales, tomada en su perfeccion: y assi
hos hago a saber, que en la escriptura se
toma por cosas, las mas altas que en ella
se tratan. Preguntado a Eucherio, y
deziros ha, que por lo que dixo el Pro-
pheta Abacuc, mi vientre esta turbado,
se entuede alli por vientre, el receptaculo
de la razón: Y q Hieremias quando dize
el vientre mio me duele, entuede por el
la mente

ADONANTONIO DE CARDONA. DVQUE DE SÈSSA Y SOMA, CONDE

DE OLIVITO Y PALAMOS, SENOR DE LAS BARONIAS DE Belpuch y Calonge, del Consejo del Rey
nuestro señor, y por su Magestad
Embaxador de España
en Roma.

Circ. Vig.
q. 11.1.

Plin. p. 11.
7. c. 15. lib.
3.º de.
Aristot. 1.
Nicom.
1.º de.
Grec. 2.
Exod. 25.

8. Reg. 1.

ORDINARIA COSA ES LO QUE SOLEMOS, EXCELENTÍSIMO SEÑOR, decir, que para acertar la obra que a qualquier artifice pedimos, haze mucho al caso saberla pedir. Porque mal acertara el sastre el vestido, sino se le da a entender el tallo, la vñça, y invencion de que gusta el que se lo pide. De aquestes, que como cosa dirrissimissima el inventar, tuvo en tanto Ciceron la invencion que dixo, no poder entenderse en Dios cosa mejor, ni de mas estima y excelencia. Lo qual muestra sentir Plinio, pues por las invenciones de las cosas, dize, atribuyeron los hombres a otros mortales como ellos

divinidad, y les llamaron Dioses. Por manera, que la loucion es en las cosas lo que en mas se ha de tener, que como dize el Principe de los philosophos, añadir y suplir en ellas lo que les falta, a qualquiera es concedido, como cosa facil. Mas prouemos esto mesmo con las letras sagradas, en las quales hallaremos, que del arcá de Noe dio la invencion y traça Dios: y de la del testamento, tortinas, vasos, y candeleros artifices se hallaron en la tierra, que hiziessen lo vno y lo otro; pero no que diessen la traça, y lo inventassen: que dello fue Dios el inventor, y el que dio esta traça. De la mesma manera veniosq del templo y casa del señor, para edificar, pudo embiar Hiram Cétil y Idolatra, aunque amigo de Salomon, artifices: pero la traça y la invencion, solo pudo dárla esse Salomon con la sabiduria reuelada del cielo. De arte, Excelentísimo Señor, qué de la dificultad q ay en el pensamiento, concepto, y en la invencion de las cosas que se han de poner en plasticas, y en el argumento y subiecto de lo que se deve escribir, creeria yo prouéde, que en la variedad de libros, que personas zelo sas del honor de Dios y bien de los proximos, han sacado a luz, para nuestra erudicion y prouecho, en romance, han tomado diferentes illustres: qual escriuiendo sobre vn particular subiecto, qual sobre otro, y por la que ay de acertar el tallo y gusto de cada qual, mayormente no acertando quíça, a pedir los hombres, lo que les conuenga. Y como sea que el orador no ha de hablar a gusto suyo, ni para agradar a sí mismo, sino para gusto y buen grado de los oyentes: siguese de los autores de libros, lo que de los oradores. Que después de aver trabajado y fangado en su obra, las vezes dan contento a pocos, y a las vezes a ninguno. No se perdiera alomenos esta milia, que a V. Excelencia (que con señalarme su voluntad ha sido la causa de ella) offrezco, por no saberla pedir, pues en algunos rator q me hizo V. Ex. partici lar merced en Madrid, años ha, mostro deseaua se occupase alguno, en escribir de los estados, para la instituciõ Christiana de ellos juzgado seria de mucha utilidad vnuersalme, y en particular dar vna orden y methodo de viuir, a los que andan metidos en el mundo y sus comercios. No en aquella perfeccion que viuiéron los sanctos canonizados, y celebrados como tales en la Yglesia catholica, ni dexando lugar para que se sigan las libertades illicitas de las desuydadas consciencias: mas por vn medio tal, que aunque no sancto, en el sentido que hablamos, pueda alomenos con honesto titulo llamarse Christiano, el que en su estado siguiera la forma y manera de viuir, que en esta obra se le da. Recibala V. Excelencia de baxo su anaparo, q si en ella se acertare, lo principal (que es la invencion, traça, y el saberla pedir) es de V. Ex. y por esta razón lo mas y mejor del merecimiento: pues no se le deve pequeña parte, que a causa y principio de las obras, q son para comun prouecho inventadas. El estilo que en esta se guarda es, imitar y dar a cada qual regla de viuir en su estado, de eluir y reprehender los vicios y peccados, en que los del catallado suelen por ordinario exercitar: con el qual regular, lo que de las virtudes y de los estados dixerón los Philosophos, con la doctrina catholica, trayendo para esto lugares de escriptura, exemplos y doctrina de sanctos. Este es el esqopo, y fin: imaginando ser esto mesmo lo que V. Excelencia me señaló. Sino se acertare, no sera la culpa del que lo pidió, ni de la doctrina que no es mia (pues no puede ser nueva la que en estos tiempos se escriue), ni de no trabajarla, ni del desseo de acertar: mas del poco y pobre talento mio. Gran parte desta falta reparara el valor de V. Excelencia, cuya persona nuestro Señor guarde como puede. De S. Agustin de Barcelona, a 20. de Julio. 1522.

F. Marco Antonio de Camas.

Fig. 2. Dedicatòria a Antoni de Cardona (Biblioteca Universitat Barcelona)

dita façana el vàrem publicar en el número anterior d'aquesta revista⁽³⁾ (fig. 3 i 4).

Aquesta obra, la va reproduir a Madrid la vídua de A. Gómez l'any 1595, amb el mateix format i número de folis i pàgines. El tractat està escrit en castellà. Hem de tenir en compte que al segle XVI la penetració de la llengua castellana a la Corona d'Aragó és cada cop més intensa. Les seves impremtes estampen llibres en català, castellà i llatí, però l'ús del castellà va en augment. És notori que en els segles XVI i XVII, mentre la literatura en llengua castellana estava en el seu moment més brillant, la catalana tenia una vida lànguïda, situació que perdurà fins ben entrat el segle XIX⁽⁴⁾. L'autor del llibre que ens ocupa, fra Marc Antoni de Camós, era conscient del problema que representava la davallada del català i ho fa patent en la seva obra *La fuente deseada o institución de la vida honesta y christiana*, tractat de les arts liberals i de les virtuts, publicat a Barcelona el 1598, en el qual figura que el gran poeta Ausiàs March el repta perquè escriu en llengua forastera⁽⁵⁾.

2.2 L'AUTOR

Marc Antoni de Camós i de Requesens va néixer a Barcelona l'any 1543 i morí a Nàpols el 1606. Escriptor, noble, era cosí de Lluís de Requesens, el governador dels Països Baixos. Capità d'Esglésies a Sardenya, féu una detallada relació de les costes de l'illa i de la seva possibilitat de defensa (1572). L'any 1581, morts la seva muller i fills, prengué l'hàbit de Sant Agustí a Roma. Retornà a Barcelona amb una bona biblioteca reunida a Itàlia i l'any 1588 es graduà en teologia. Fou nomenat prior del monestir de Sant Agustí de Barcelona; visitador de l'orde en els regnes d'Aragó i vicari provincial de Catalunya. Aconseguí de Roma que el nomenament de provincial recaigués en un català. Fundà entre d'altres, els convents de Tàrraga i la Selva.

Fou nomenat arquebisbe de Tranni, però morí abans d'ésser consagrat⁽⁶⁾.

(3) D'aquesta obra se'n conserven diversos exemplars. La biblioteca de la Universitat de Barcelona en té vuit, alguns dels quals procedeixen de la desamortització de Mendizábal. En un recent catàleg d'una subhasta de llibres el preu de sortida era de 190.000 ptes. i l'estimació de 225.000 a 300.000.

(4) BOHIGAS, P. (1976): *Exposición conmemorativa del V centenario de la imprenta*. Diputació de Barcelona, p. 32.

(5) CAMÓS, M.A. (1598): *La fuente deseada o institución de la vida honesta y christiana*. Barcelona. *Gran Enciclopèdia Catalana*, v. Camós, M.A.

(6) *Gran Enciclopèdia Catalana*, v. Camós M.A.

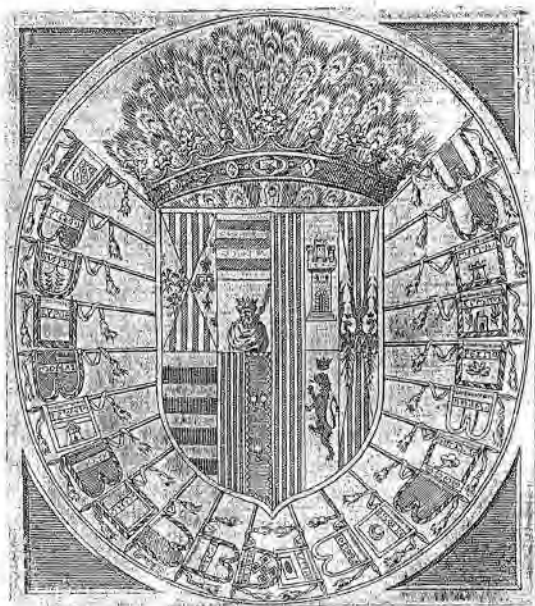
MICROCOSMIA, Y
G O V I E R N O
 V N I V E R S A L D E L H O M
 B R E C H R I S T I A N O, P A R A T O
 D O S L O S E S T A D O S Y Q U A L
 q u i e r a d e e l l o s,

DIRIGIDO A DON ANTONIO DE CARDONA,
Duque de Sessa y Soma, del Consejo del Rey nuestro Señor, y por su Ma-
gestad Embaxador de España en Roma.

V A P O R D I A L O G O S D I V I D I D O E N T R E S P A R T E S. E N L A P R I M E R A S E T R A T A
 de las Personas Reales, y de su gouerno de paz y guerra, consejos, y ministros. En la Segunda, un gouerno
 Politico, Magistrados, y Personas ocupadas en ellos: y de la Economía y estados a la
 Republica necesarios. En la Tercera y vltima de la Monarchia Ecclé-
 siastica y Personas de este estado, y Religioso.

COMPUESTO POR EL MAESTRO F. MARCO ANTONIO DE CA-
 mor, P R I O R del Monasterio de S. Augustin de Barcelona.

Con quatro Indices necesarios y copiosos,

C O N L I C E N C I A

Impresso en Barcelona, en el Monasterio de Sancto Augustin, por
 Pablo Malo, Año de 1592.

Fig. 3. Portada amb l'escut d'Antoni de Cardona (Biblioteca Universitat de Barcelona).

2.3 L'IMPRESSOR

Pau Malo va realitzar la tasca d'estampació de l'obra. Pau era fill de Pere Malo, estamper del Regne d'Aragó, habitant de Barcelona, i d'Eulàlia Masdeu. Pere Malo hauria vingut a Barcelona a mitjan segle XVI.

Pere i Pau, pare i fill, treballaven junts a l'estampa barcelonina dels Malo, situada davant de la rectoria del Pi. Imprimeixen molt per als ordes religiosos de Barcelona i de fora.

L'any 1590 morí Pere Malo i en Pau treballarà sol.

Posseïa almenys tres premses. El 1592 en traslladà una al monestir de Sant Agustí de Barcelona, per imprimir la *Microcosmia*, objecte d'aquest treball⁽⁷⁾.

3. PAS PER BARCELONA DELS DUCS DE SESSA, ANTONI DE CARDONA I JOANA FERNANDEZ DE CORDOBA, SEGONS ELS CRONISTES CATALANS COETANIS

L'estada a Barcelona dels ducs de Sessa despertà l'interès dels cronistes catalans, els quals ens han deixat un important i minuciós relat dels actes que tingueren lloc amb motiu de la seva visita a aquesta ciutat. Les narracions dels cronistes, a les quals seguidament ens referim, permeten conèixer les activitats dels esmentats personatges a la capital catalana. El 14 de desembre de l'any 1603 arribaren a Barcelona a bord de les galeres de Gènova els ducs amb quatre fills i una filla, i anaren a allotjar-se a casa de la duquessa de Cardona, mare de la duquessa de Sessa i els acompanyaren molts cavallers de la terra «honrrant-se'n puig tots dos son catalans»⁽⁸⁾. Quatre dies després, el 18 de desembre del mateix any, els diputats anaren a visitar els ducs. Antoni de Cardona els va rebre a la primera sala de la casa de la duquessa de Cardona. D'aquí passaren a l'*aposenso* on hi havia la duquessa de Sessa, per saludar-la. Els diputats foren molt ben rebuts⁽⁹⁾. El 29 del mateix mes els ducs amb la seva filla, varen anar a la catedral a visitar Santa Eulàlia. En entrar els reberen alguns canonges. Oïren missa i després pujaren a l'altar major, entraren a la sacristia i seguidament passaren a visitar el cos de Sant Oleguer.

L'endemà els ducs anaren al convent de Santa Caterina a visitar el cos de Sant Ramon de Penyafort. Foren rebuts amb gran música de ministrers «i molt justament com aquells que tant han fet en la seva canonització».

(7) VIADA, L. de (1918-1919): «L'estampa barcelonina d'en Pere i d'en Pau Malo, davant de la rectoria del Pi.» *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, V-VI.

(8) PUJADES, J (1975): *Dietari*. I. Barcelona, Fundació Vives i Casajoana. p. 331-332.

(9) *Dietari de la Generalitat de Catalunya*. (1996): III. Barcelona. Generalitat de Catalunya.

Primer feren oració davant el Santíssim, entraren a veure el sagrari, «una de las millors pessas de Europa», i visitaren la sacristia. Passaren a la capella i sepulcre de Sant Ramon on es digué missa resada i després s'obrí «lo foço de ahont es trau la terra miraculosa. Lo beneit sant se recorde de ells com ells han ben patrocinada la sua causa en Roma»⁽¹⁰⁾.

El 30 de desembre els consellers reuniren un grup de cavallers i ciutadans honrats per consultar si anirien a visitar els ducs de Sessa, tenint en consideració la qualitat d'aquestes persones. El duc havia estat ambaixador del rei d'Espanya a Roma i ara anava a la cort com a majordom de la Reina i membre del Consell d'Estat. Resolgueren que havien d'anar-hi.

L'endemà els consellers en cap i quart acompanyats de quatre donzells i de molts oficials de la casa de la ciutat, anaren a visitar als ducs de Sessa a casa de la duquessa de Cardona al carrer Ample.

Els rebé el duc i passaren a una sala gran amb finestres al pla de Sant Francesc, on el conseller en cap va fer un parlament excusant-se pel fet que no haguessin anat a visitar-lo i fer el que devien fins aquell moment, «per la qualitat de sa persona i per tantas mercés que los cathalans i assenyaladament aquesta ciutat havian rebudas de sa excel·lencia i del senyor almirall son pare» i que els consellers en nom seu i de la ciutat venien a mostrar-li l'agraïment per tantes mercès i en demostració de com s'alegraven de la seva vinguda i a oferir-se per tot el que el poguessin servir.

El duc respongué en llengua catalana que agraià molt l'honor que li feien, «que ell era cathala, com tots sabien, de ques preciava y honrava molt» i que s'oferia per tot el que pogués fer per Barcelona.

El conseller en cap respongué «que ben certs estavan de asso».

Seguidament, passaren a saludar la duquessa i se n'anaren a la casa de la ciutat⁽¹¹⁾. Aquest mateix dia els ducs anaren a la Diputació, a on foren molt ben rebuts amb música de ministrers i trompetes. Els varen rebre els diputats al cap de l'escala i molts cavallers al peu de l'escala.

Foren rebuts a la sala gran i visitaren la casa de la Diputació. Se'n varen anar molt contents i s'acomiadaren amb molta cortesia⁽¹²⁾.

El primer de gener de 1604 els nostres personatges assistiren a la festa que anualment se celebra al Born. El 7 de gener el duc anà a la casa de la ciutat a tornar als consellers la visita que els havien fet i per acomiadar-se'n, ja que estaven de partida. Passaren a la sala del trentari, i el duc

(10) PUJADES. Op. cit. p. 335-336.

(11) *Manual de novells ardlits o dietari del antich consell barceloní*, VIII, p. 73-75.

(12) *Dietari de la Generalitat de Catalunya*, Op. cit.

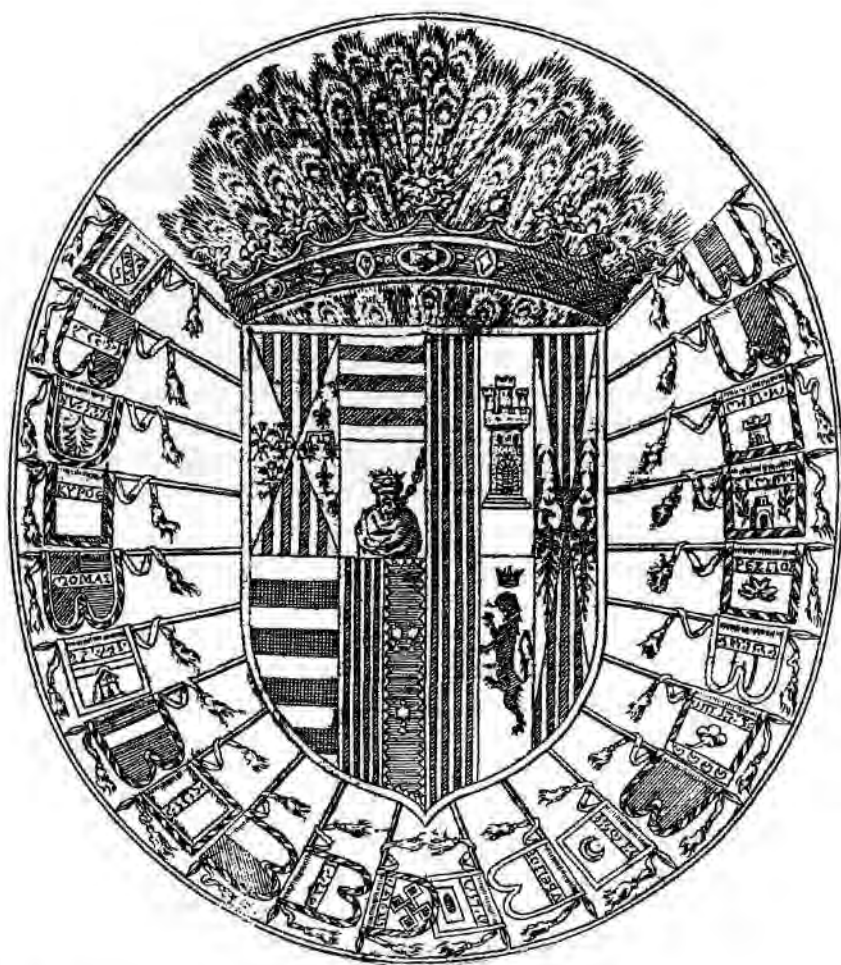

Fig. 4. Detall de l'escut d'Antoni de Cardona.

excusà la seva esposa per no haver pogut acompanyar-lo. Recorregué tota la casa i s'acomiadà.

Finalitzada l'estada dels ducs de Sessa a Barcelona, el dia 8 de gener de 1604 amb la seva família i casa partiren d'aquesta ciutat i se n'anaren a la Cort Reial⁽¹³⁾.

(13) PUJADES, J. Op. cit. p. 336-337.